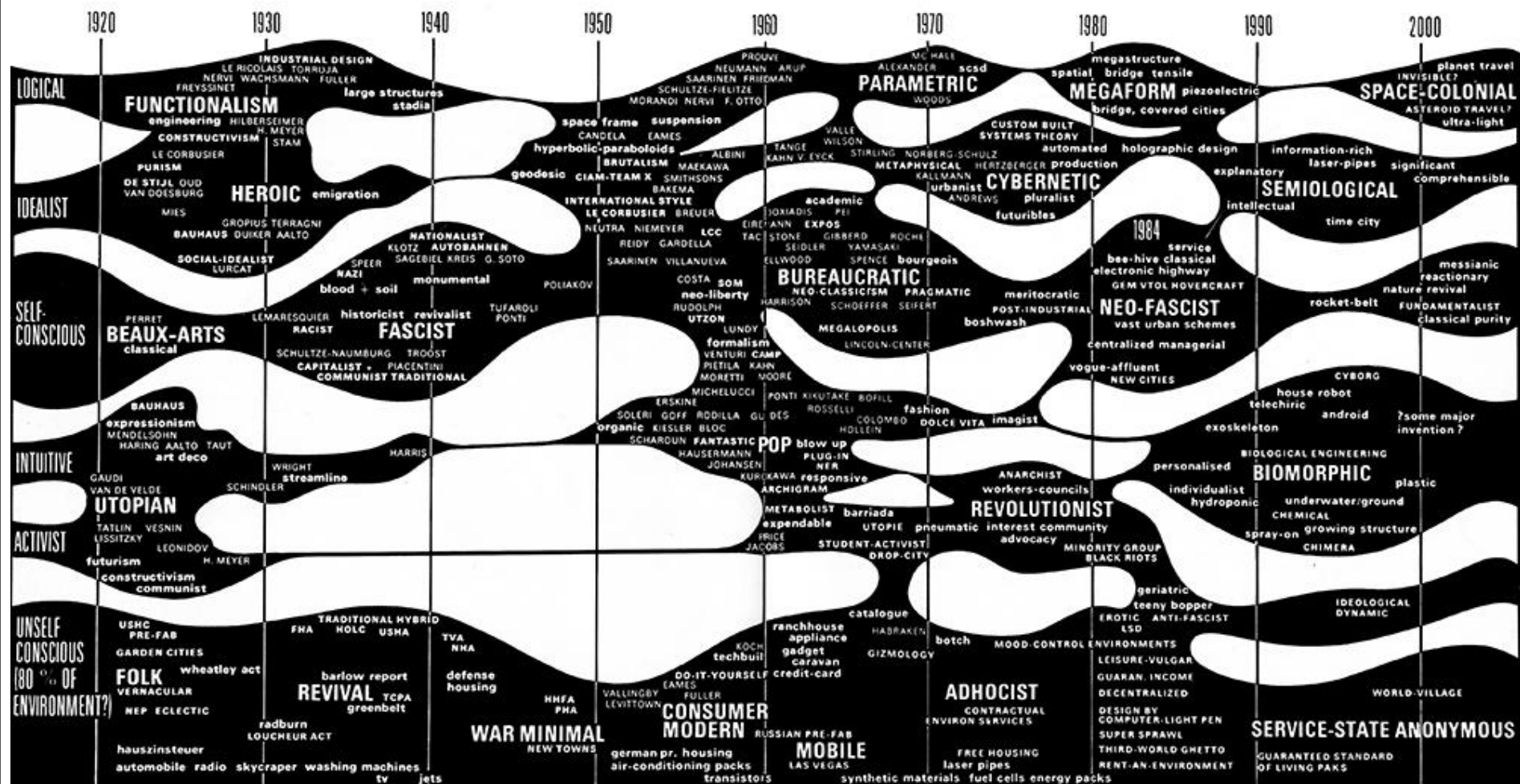

Posleratni modernizam

- Internacionalni stil
- Brutalizam
- Metabolizam
- Minimalizam
- High Tech

Internacionalni stil

Termin Internacionalni stil se prvi put pojavljuje u tekstovima Henri-Rasel Hičkoka, 1928/29, da bi označio neoplastičku evropsku arhitekturu posle 1920.

1932. otvorena je "Međunarodna izložba moderne arhitekture" u njujorškom Muzeju moderne umetnosti, koju je pratila knjiga H. R. Hičkoka i Filipa Džonsona "Internacionalni stil: arhitektura posle 1922."

Učesnici:

Frenk Lojd Rajt, Valter Gropijus, Le Korbizije, JJP OUD, Mis van der Rohe, Robert Hood, **Ričard Neutra**, Bowman Brothers, Howe and Lescaze

Internacionalni stil

Pojam je prihvaćen najpre u anglosaksonskim zemljama i u međuvremenu je korišćen za obeležavanje kubičke varijante moderne i često za funkcionalizam i racionalizam.

Međunarodni stil u toku vremena prvih dve desetine godina posle Drugog svetskog rata dominira, sa prizmatičkim spratnicama i sa staklenim fasadnim pregradama. Međunarodni stil bio je mnogo kritikovan zbog monotonosti u projektovanju zgrada sa ovakvim fasadama od stakla koje su bile uniformisane i mnogobrojne u velikim gradovima sveta.

Internacionalni stil

Istoričari umetnosti Džonson i Hičkok su analizirali novu arhitekturu i odredili nekoliko njenih principa:

Arhitektura se definiše kao formiranje ograničenog prostora a ne gradnje tektonike.

Moderna arhitektura je pravilna i modularna. Zadatak arhitekata jeste da ujedine jednake i različite funkcije pod jednim skupom. Osnova je prirodna i asimetrična.

Međunarodni stil je oslobođen svakog ukrasa osim od apstraktnog zidnog slikarstva koje naglašava arhitekturu kao umetnost i spada ne u arhitekturu već u opremljenost..

Internacionalni stil

Ričard Nojtra

Sanatorijum Lovel, Los Anđeles, 1927.

Rihard Jozef Nojtra (nem. Richard Joseph Neutra; Beč, 8. april 1892 — Vupertal, 16. april 1970) je bio značajan austrijsko-američki arhitekt, pre svega aktivan u južnoj Kaliforniji u SAD, a važi za jednog od najznačajnijih predstavnika moderne arhitekture.

Skeletna čelična konstrukcija, obavijena opnom; položaj na samoj uzvisini, s pogledom na poludivlji pejzaž parka; asimetrična kompozicija, slobodan plan ukazuju i na njegov sportski način života; polazište u koncipiranju – Rajt.

Internacionalni stil

Ričard Nojtra

Kuća Kaufman, 1947..

Palm Springs, Kalifornija

Rihard Jozef Nojtra (nem. Richard Joseph Neutra; Beč, 8. april 1892 — Vupertal, 16. april 1970) je bio značajan austrijsko-američki arhitekt, pre svega aktivan u južnoj Kaliforniji u SAD, a važi za jednog od najznačajnijih predstavnika moderne arhitekture.

Skeletna čelična konstrukcija, obavijena opnom; položaj na samoj uzvisini, s pogledom na poludivlji pejzaž parka; asimetrična kompozicija, slobodan plan ukazuju i na njegov sportski način života; polazište u koncipiranju – Rajt.

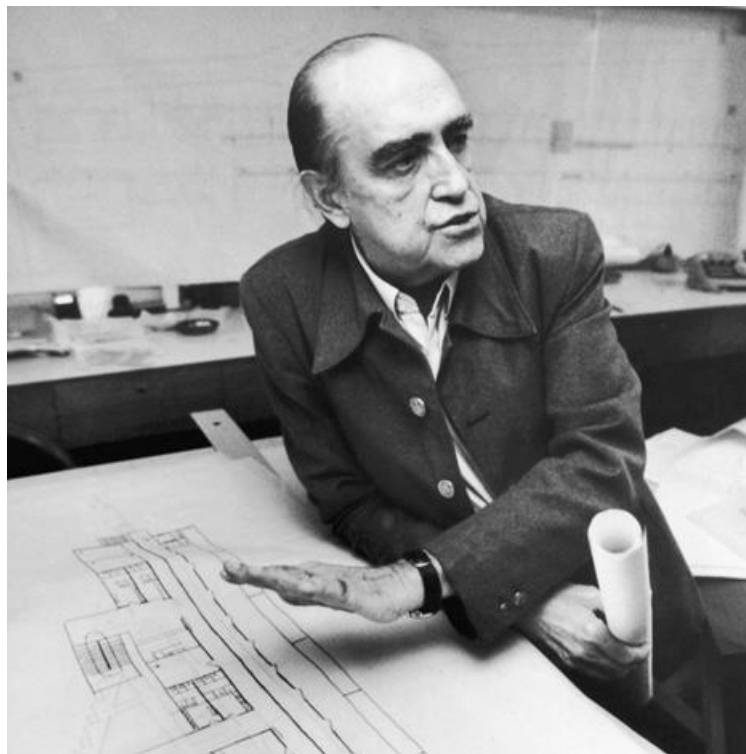

Internacionalni stil

Oskar Niemayer (1907 — 2012) bio je brazilski arhitekta koji se smatrao jednim od najznačajnijih imena moderne arhitekture. Jedan je od osnivača Brazilske škole savremene arhitekture. Bio je pionir u upotrebi armiranog betona. Po ubeđenju je bio komunista, član brazilske komunističke partije. Za vreme diktature u Brazilu živio je u egzilu u Francuskoj (1965—1982).

Najpoznatiji Niemajerovi projekti su Zgrada UN u Njujorku, grad Brazilija i muzej Niteroj. Projektovao ukupno preko 600 građevina širom sveta, a najviše u Brazilu.

Njegova dela se svrstavaju u pet stvaralačko-istorijskih perioda: Pampulja (čtvrť Belo Horizontea), od Pampulje do Brazilije, Brazilija, građevine u inostranstvu (doba egzila) i poznata dela.

Internacionalni stil

Sedište Ujedinjenih nacija u Njujorku, 1948-52.
Oscar Niemeyer / Le Corbusier / Harrison & Abramovitz

Pre objavljivanja javnog konkursa za dizajn buduće zgrade Ujedinjenih nacija, UN su odlučile formirati međunarodni tim vodećih svetskih arhitekata. Američki arhitekta Volas K. Harrison je imenovan za direktora tima, a tim dizajnera je imenovan od strane vlada zemalja. Odbor su sačinjavali N. D. Basov (Sovjetski Savez), Gaston Brunfut (Belgija), Ernest Kormjer (Kanada), **Le Korbizje (Francuska)**, Liang Su-čeng (Kina), Sven Markelius (Švedska), **Oskar Niemajer (Brazil)**, Hauard Robertson (Ujedinjeno Kraljevstvo), G. A. Soluks (Australija), and Žulio Vilamajo (Urugvaj).

Komitet je razmotrio 50 različitih nacrti pre donošenja odluke. Osnova konačnog dizajna je bila zasnovana na Kurbizjeovim nacrtima, poznate kao „šema 23A“.

Internacionalni stil

Braziliya, 1956.-63.

Oskar Nimajer sa Lusio Kostom

Odluka za izmeštanje prestonice Brazila u unutrašnjost zemlje je doneta 1891. Mesto za izgradnju je određeno 1922. u blizini grada Planaltina. Naredbu za izgradnju Braziliye dao je predsednik Žuselino Kubiček 1956. U to vreme je područje grada bila divljina. Grad su u formi aviona dizajnirali urbanista Lucio Kosta i arhitekt Oskar Nimajer. Grad je izgrađen do 1960. Glavna modernistička zdanja Braziliye su zgrada Parlamenta Brazila na „Trgu tri vlasti“, gradska Katedrala, Kubičekov most, televizijski toranj (218 m), palate predsednika i ministarstava. UNESCO je 1987. Braziliju stavio na listu svetske baštine.

Internacionalni stil

Brazilija, 1956.-63.

Oskar Niemajer sa Lusio Kostom

Odmah po osnivanju podeljena na: 1. birokratsko - poslovni i 2. "grad sirotinje"; ortogonalna mreža, oblik krsta u osnovi; podeljen grad, zoniran u četvrti prema klasnoj strukturi; na Trgu su zgrade tri grane vlasti: sekretarijat, senat i sud.

Kasnije raskida sa svojim neformalnim funkcionalizmom i fluidnim oblicima, stvara čiste oblike, tj. približava se neoklasičnoj tradiciji

Internacionalni stil

Oskar Nimajer

Zgrada Kongresa, Brazilija

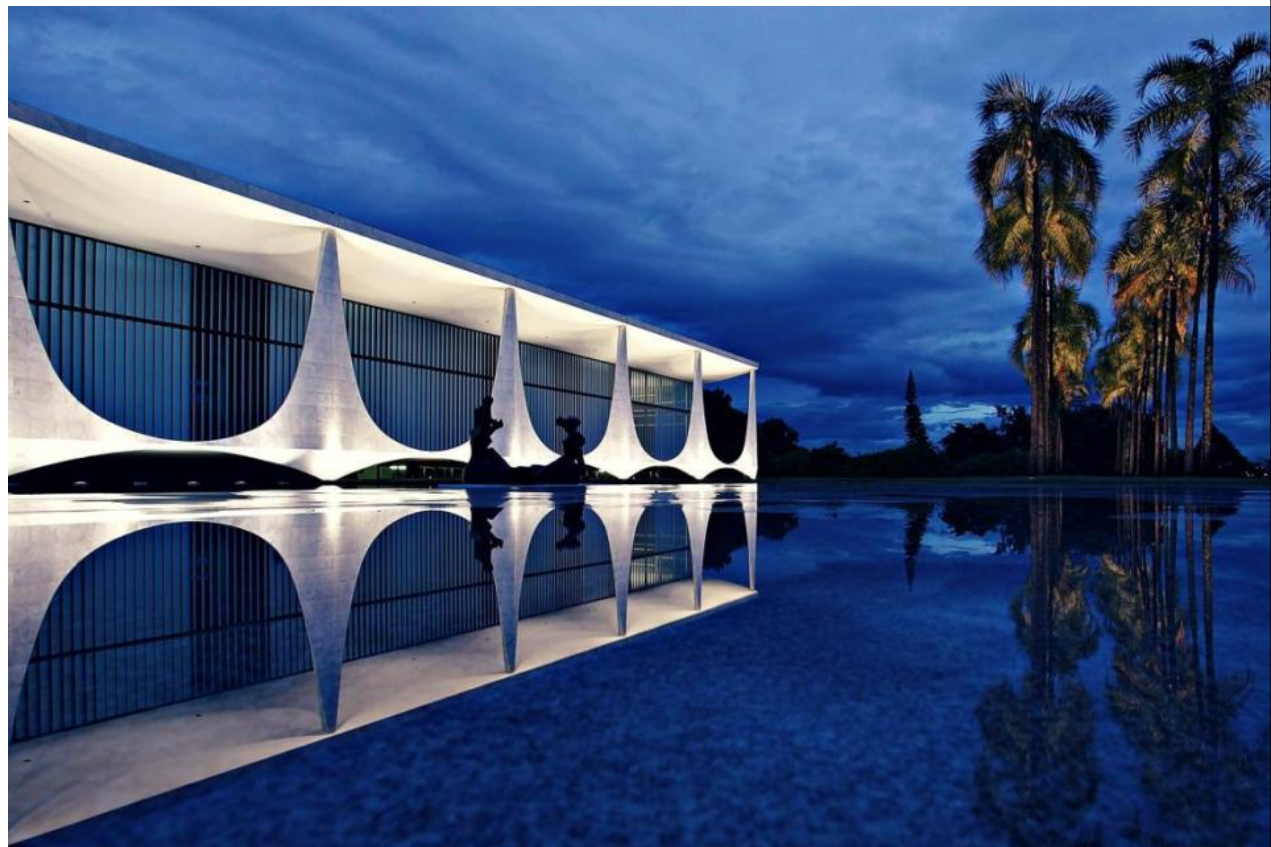

Internacionalni stil

Oskar Niemajer

Planalto Palace

Predsednička palata u Braziliji

Internacionalni stil

Oskar Nimajer

Metropolitan Cathedral of Brasília"

Internacionalni stil

Oskar Niemajer

Metropolitan Cathedral of Brasília"

Internacionalni stil

Oskar Nimajer

Metropolitan Cathedral of Brasília"

Internacionalni stil

Ludvig Mies van der Rohe

Sigam Bilding

Njujork

Internacionalni stil

Tehnokratska arhitektura

Brutalizam

Uticaj Korbizjeovog poznijeg stvaralaštva – beton brut na Unite u Marseju i Maison Jaoul. Pored tog uticaja, zajednička im je svest o arhitekturi kao društvenom i intelektualnom diskursu.

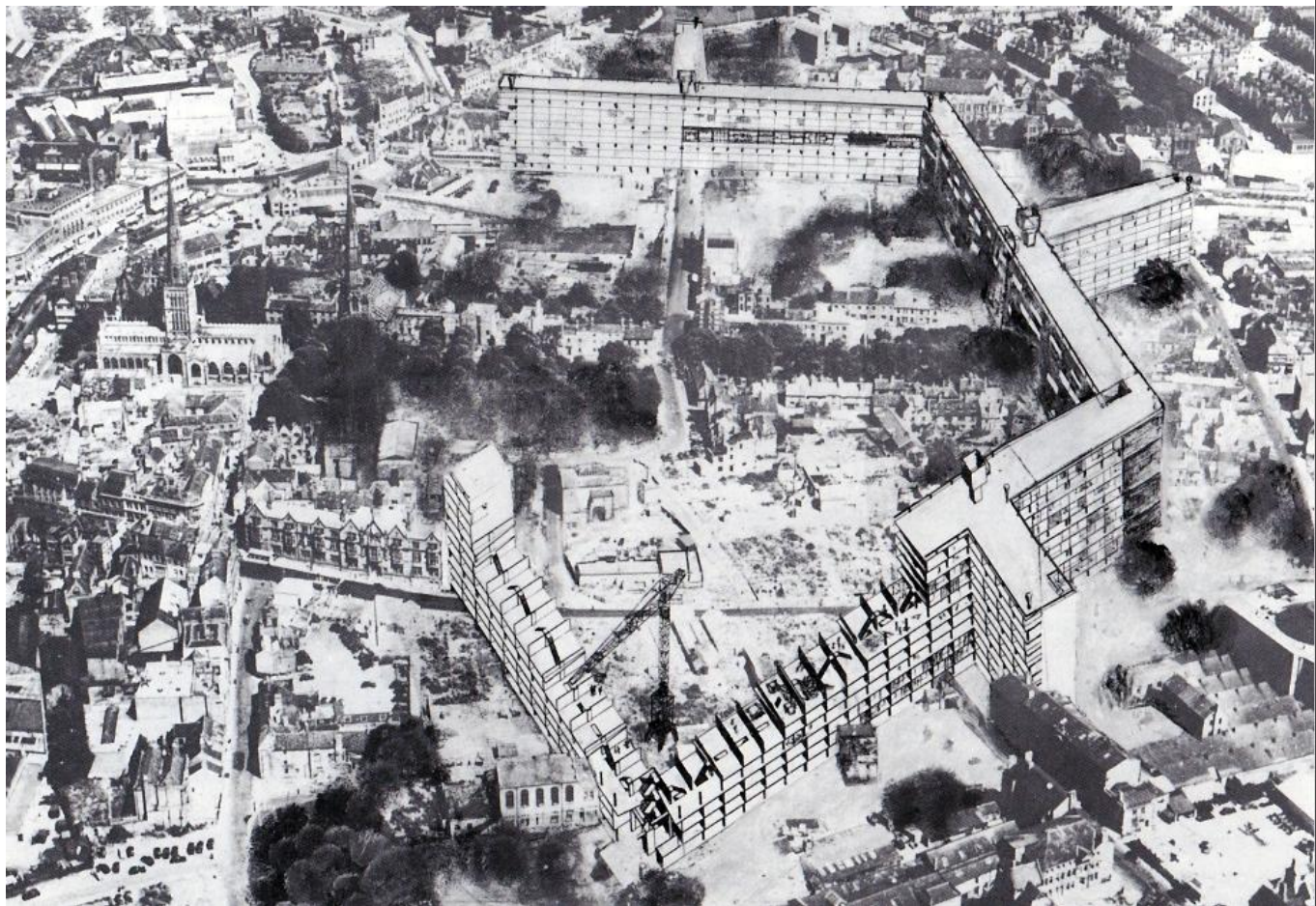
- Alison i Peter Smithson
- James Stirling
- Luis Kan
- Paul Rudolph

Brutalizam

Alison i Piter Smitson

1. Srednja škola, Hanstenton, Norfolk, 1949.-54. -> prva zgrada novog brutalizma; jasno prezentirana struktura i materijal (u Misovskom maniru); instalacije izložene pogledu;
2. Projekat proširenja Univerziteta u Šefildu, 1953. -> jedan u seriji neizvedenih konkursnih projekata, kojima se sa paladijanske postavke prelazi u vode konstruktivizma
3. Kuća u Sohau, 1952. -> mala, u opeci, sa golim betonskim nadvratnicima - nalik na četvorospratnu kutiju sličnu britanskim trgovačkim kućama s kraja XIX v.
4. Kuća budućnosti, 1956. -> porodična brutalistička senzibilnost kao da je projektovana za Hendersonovog debeljka (fotograf) -> prikazana na izložbi "Idealan dom"
5. **Stambeni kompleks "Golden Lejn"** (projekat) -> viseće kuće, ulice - galerije -> nije odgovor na ljudske potrebe
6. Robin Hood Gardens

Brutalizam

Alison i Piter Smitson

Robin Hood Gardens 1969-1972.

Robin Hood Gardens je bio stambeni kompleks u Poplaru, London, Engleska. Izgrađen je kao stambeni kompleks s kućama raspoređenim na "ulicama u nebu" s karakterističnim širokim, betonskim pešačkim stazama. Sličan je velikom kompleksu Park Hill u Sheffieldu. Kompleks su izgradile gradske vlasti u Londonu, ali je kasnije postao vlasništvo londonske opštine Tower Hamlets. Projektovali su je engleski arhitekti Alison i Peter Smithson u stilu brutalizma. Na njih je uticao Le Corbusierov projekt Unité d'Habitation, ali su već imali vlastitu verziju „zgrade kao ulice“ u odbačenim planovima za gradsko naselje Golden Lane 1952. godine.[1]

Brutalizam

Alison i Peter Smithson

Robin Hood Gardens 1969-1972.

Projekat je bio radikalna izvedba u kojoj zgrada nije osnovna jedinica arhitekture, već mreža staza. Zgrada nije postavljena na fiksnu pravougaonu mrežu što je bilo uobičajeno za modernističke zgrade iz vremena obnove Engleske nakon II svetskog rata, već na staze koje koriste stanovnici što je zasnovano na potrebi pešaka drugačijoj od potreba vozača. Robin Hood Gardens bio je dio izvedbe koja je favorizovala "zaštitu" od saobraćaja.

Brutalizam

Alison i Piter Smitson

Robin Hood Gardens 1969-1972.

Sami stanovi bili su mešavina jednospratnih i dvospratnih stanova, s dve do šest spavaćih soba, uglavnom okrenutih prema unutra, štiteći stanare od buke prometa. Još jedna karakteristika izvedbe bili su široki balkoni („ulice“) na svakom trećem spratu, a koncept je bio osigurati javni prostor koji bi potaknuo interakciju stanara.

Brutalizam

Alexandra Road Estate

Brutalizam

Alexandra Road Estate

Brutalizam

Habitat 67, Montreal

Moša Safdi, 1967.

Habitat 67 je stambeni kompleks u Site di Avru, na reci Sent Lorens, Montreal, Kvebek, Kanada, koji je projektovao izraelsko-kanadsko-američki arhitekta Moše Safdi. Nastao je iz njegove magistarske teze na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Makgil, a zatim je izmenjena verzija izgrađena za Ekspo 67, Svetski sajam održan od aprila do oktobra 1967.

Originalni planovi su predviđali 1.200 stambenih jedinica. Međutim, Safdi je mogao da obezbedi finansiranje samo za znatno manju izgradnju. Ovaj manji projekat finansirala je savezna vlada, ali je sada u vlasništvu stanara.

Brutalizam

Habitat 67, Montreal

Moša Safdi, 1967.

Razvoj je osmišljen da integriše prednosti prigradskih kuća - naime bašte, svež vazduh, privatnost i višespratno okruženje - sa ekonomičnošću i gustom moderne urbane stambene zgrade. Verovalo se da ilustruje novi način života kojim bi ljudi živeli u sve gušćim gradovima širom sveta. Safdijev cilj da projekat bude pristupačno stanovanje uglavnom nije uspeo: potražnja za jedinicama zgrade učinila ih je skupljim nego što je prvobitno zamišljeno. Pored toga, postojeća struktura je prvobitno bila zamišljena samo kao prva faza mnogo većeg kompleksa, ali je visoka cena po jedinici sprečila tu mogućnost.

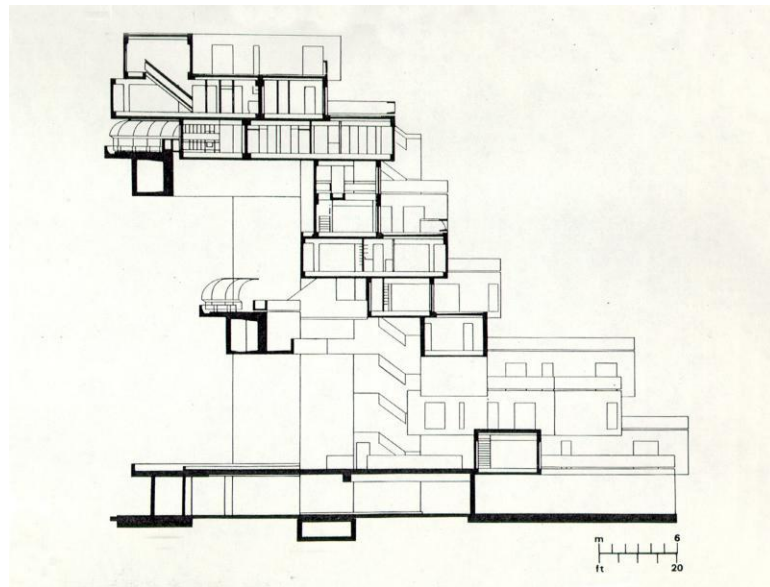
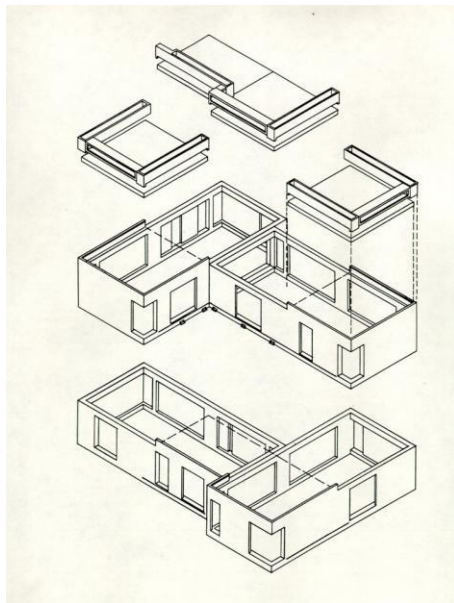

Brutalizam

Habitat 67, Montreal

Moša Safdi, 1967.

Habitat 67 se sastoji od 354 identična, prefabrikovana betonska oblika ($11,7 \text{ m} \times 5,3 \text{ m} \times 3 \text{ m}$) raspoređenih u različitim kombinacijama, podeljenih u tri piramide, koje dosežu do 12 stambenih spratova, sa parking nivoom i nivoom zajedničkih usluga. Zajedno su ove jedinice stvorile 146 stana različitih veličina i konfiguracija, od kojih je svaka formirana od jedne do osam povezanih betonskih jedinica.

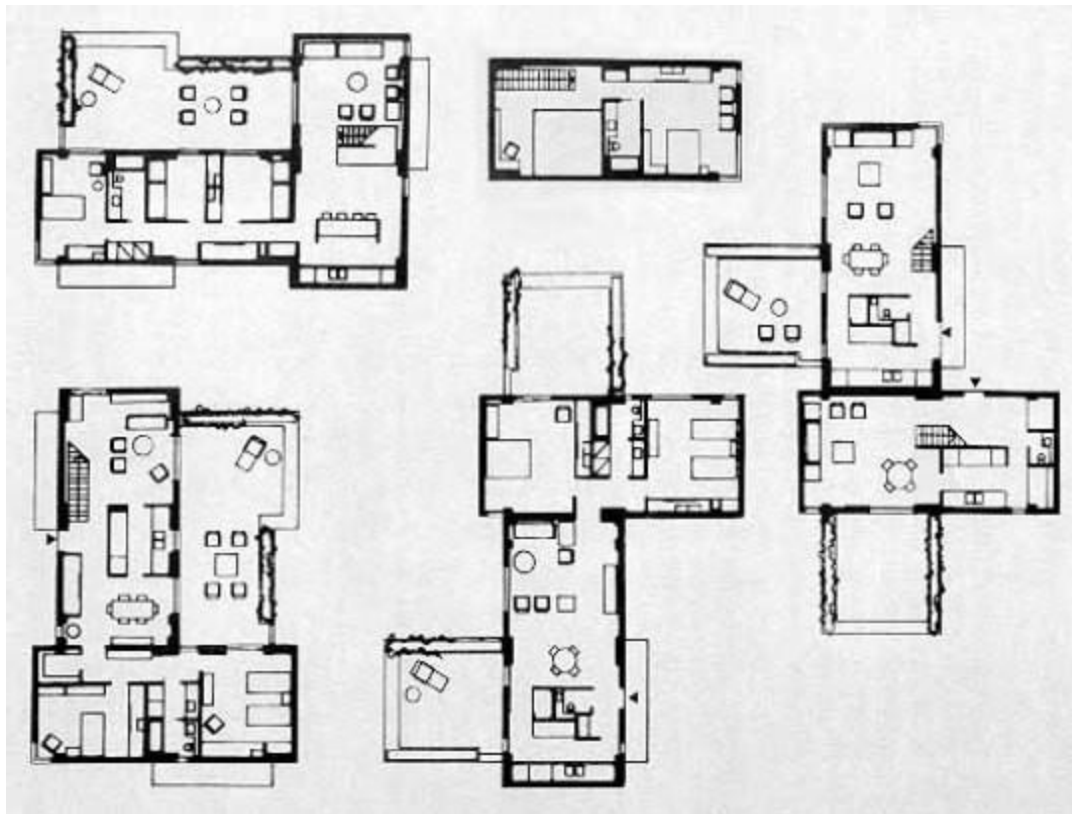

Brutalizam

Habitat 67, Montreal

Moša Safdi, 1967.

Svaka jedinica je povezana sa najmanje jednom privatnom uređenom baštenskom terasom, izgrađenom na krovu nivoa ispod, koja može biti veličine od približno 20 do 90 kvadratnih metara Stanovi su imali kupatilo od livenog plastike i modularnu kuhinju.

Brutalizam

Paul Rudolph (1918-1997)

**Yale University Art and Architecture Building,
New Haven, Connecticut 1963.**

Pol Marvin Rudolf bio je američki arhitekta i šef Odseka za arhitekturu Univerziteta Jejl šest godina, poznat po korišćenju armiranog betona i veoma složenih rasporeda spratova. Njegova najpoznatija dela uključuju Centar za usluge vlade u Bostonu i Zgradu umetnosti i arhitekture Jejla (zgrada A&A), prostorno složenu brutalističku betonsku strukturu.

Složenu zgradu čini više od 30 nivoa na sedam spratova. Zgrada je napravljena od rebrastog, pikovanog betona. Na dizajn je uticala zgrada Larkin u Bafalu, Njujork, koju je projektovao Frenk Lojd Rajt, i kasnije zgrade Le Korbizjea.

Brutalizam

Luj Kan

Luis Izador Kan (rođen kao Ice-Lajb Šmuilovski; 5. mart [stari stil 20. februar] 1901 – 17. mart 1974) bio je američki arhitekta estonskog porekla sa sedištem u Filadelfiji. Nakon što je radio na različitim pozicijama za nekoliko firmi u Filadelfiji, osnovao je sopstveni atelje 1935. godine. Dok je nastavljao svoju privatnu praksu, radio je kao kritičar dizajna i profesor arhitekture na Jejl školi arhitekture od 1947. do 1957. godine. Od 1957. do svoje smrti, bio je profesor arhitekture na Školi dizajna Univerziteta u Pensilvaniji.

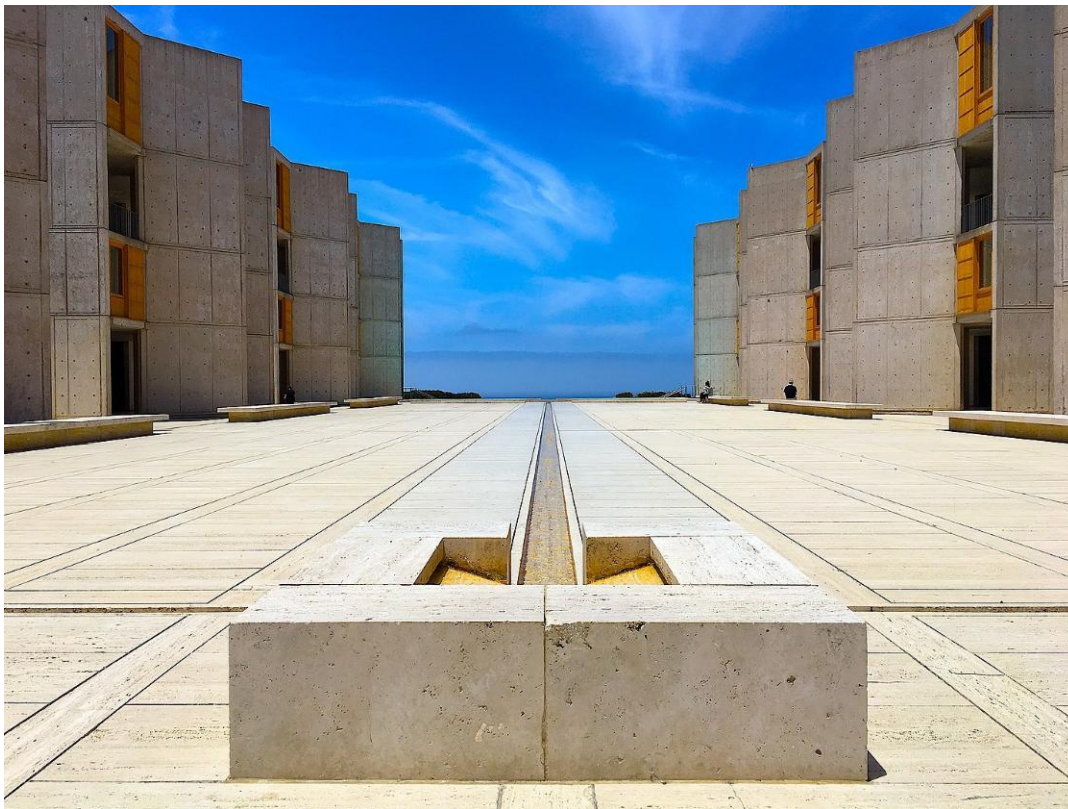

Brutalizam

Luj Kan

Salkov institut u La Hoji, Kalifornija
(1959–1965)

Salkov institut za biološke studije je naučnoistraživački institut u zajednici La Hoja u San Dijegu, Kalifornija. Ovaj nezavisni, neprofitni institut osnovao je 1960. godine Džonas Solk, tvorac vakcine protiv poliomijelitisa; među osnivačima-konsultantima bili su Džejkob Bronovski i Fransis Krik. Izgradnja istraživačkih objekata počela je u proleće 1962. godine. Solkov institut se konstantno rangira među vodećim institucijama u SAD po pitanju istraživačkih rezultata i kvaliteta u oblasti prirodnih nauka.

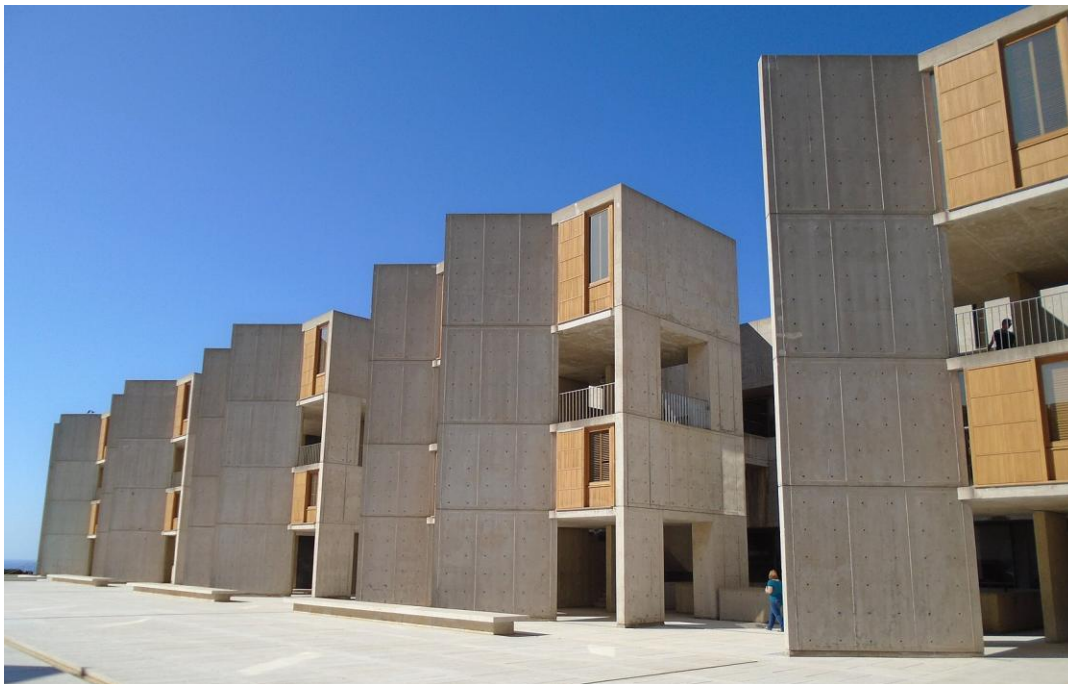

Brutalizam

Luj Kan - Salk institut

Salkov institut u La Hoji, Kalifornija (1959–1965) trebalo je da bude kampus sastavljen od tri klastera: prostora za sastanke i konferencije, smeštaja i laboratorija. Izgrađen je samo laboratorijski klaster, koji se sastoji od dva paralelna bloka koji okružuju vodenu baštu. Dva laboratorijska bloka pružaju dugačak pogled na Tihi okean, naglašen tankom linearnom fontanom koja kao da doseže horizont.

Salk je tražio lep kampus kako bi privukao najbolje istraživače na svetu. Originalne zgrade Salkovog instituta proglašene su istorijskim spomenikom 1991. godine.

Brutalizam

Biblioteka Akademije Filips Ekseter

Biblioteka koja služi Akademiji Filips Ekseter, nezavisnom internatu koji se nalazi u Ekseteru, Nju Hempšir. To je najveća biblioteka srednje škole na svetu, koja sadrži 160.000 knjiga na devet nivoa sa kapacitetom polica od 250.000 knjiga. Biblioteka ima gotovo kubni oblik: svaka od njene četiri strane je široka 33 metra i visoka 24 metra. Izgrađena je u tri koncentrična dela, koja je Kan nazvao „krofne“).

Od samog početka procesa projektovanja, Kan je zamislio tri tipa prostora kao da su to tri zgrade izgrađene od različitih materijala i različitih razmera – zgrade unutar zgrada“. Spoljni prostor, u kojem se nalaze čitaonice, napravljen je od cigle. Srednji prostor, koji sadrži teške police knjiga, napravljen je od armiranog betona. Unutrašnji prostor je atrijum.

Brutalizam

Luj Kan

Parlament u Daki

Džatija Sangsad Baban je zgrada Parlamenta Bangladeša, koja se nalazi u Daki, glavnom gradu Bangladeša. Projektovana dok je zemlja još bila deo Pakistana, od strane arhitekta Luisa Kana, kompleks je jedan od najvećih zakonodavnih kompleksa na svetu, prostirući se na 840.000 m²

Brutalizam

Luj Kan - Parlament u Daki

Luis Kan je projektovao ceo kompleks koji obuhvata travnjake, jezero i rezidencije za članove parlamenta. Ključna filozofija dizajna arhitekta bila je da predstavi bengalsku kulturu i nasleđe, a istovremeno optimizuje korišćenje prostora. Spoljašnjost zgrade je zapanjujuća u svojoj jednostavnosti, sa ogromnim zidovima duboko uvučenim tremovima i velikim otvorima pravilnih geometrijskih oblika.

Brutalizam

Luj Kan - Parlament u Daki

Glavna zgrada, koja se nalazi u centru kompleksa, podeljena je na tri dela – Glavni trg, Južni trg i Predsednički trg. Veštačko jezero okružuje tri strane glavne zgrade Džatija Sangsad Baban, protežući se do kompleksa hostela za članove parlamenta. Ova vešta upotreba vode za prikazivanje rečne lepote Bengala doprinosi estetskoj vrednosti lokacije.

Metabolizam

Pokret je nastao u Japanu, tokom priprema za Svetsku konferenciju dizajna, 1958.-60.; tokom 60-tih godina, u vreme ekonomskog buma, pokret jača (i reaguje na problem japanske prenaseljenosti), da bi kulminaciju dostigao na Svetskoj izložbi u Osaki 1970.

I deklaracija iz 1960.: "metabolizam 1960. - predlog za novi urbanizam" (Kikutake - Kurokava - Maki - Otaka - Avazu); deklaracija odražava stav da se ljudsko društvo mora posmatrati kao deo prirodne celine i izražava uverenje da je tehnologija proširenje (a ne ograničenje) čovečanstva. Metabolisti ne plediraju za stvaranje jednog stila (u vezi su sa Arhigramom), već nastoje da svoju arhitekturu zasnuju na filozofskim i kulturnim principima prisutnim u japanskom društvu:

Metabolizam

Predstavnici:

- Kenzo Tange
- Kijonori Kikutake
- Arata Osozaki
- **Kišo (Noriaki) Kurokava**
- Akira Šibuja

Kišo Kurokava – Nagakin
Capsule Tower.

Metabolizam

- **Kenzo Tange**
- Kijonori Kikutake
- Arata Osozaki
- Kišo (Noriaki) Kurokawa
- Akira Šibuja

Metabolizam

- **Kenzo Tange**
- Kijonori Kikutake
- Arata Osozaki
- Kišo (Noriaki) Kurokawa
- Akira Šibuja

Posleratni modernizam

Alvar Aalto, 1898. - 1976., Finska

Zanima se za narodno izvorno graditeljstvo; njegova dela imaju elemente dva stila nordijske tradicije:

1. nacionalni romantizam (izvor je u pokretu gothic revival), datira iz 1895.;
2. strog dorski senzibilitet (izvor je u Šinkelovom romantičnom klasicizmu) iz 1910.;

Nijednom od ovih stilova nije se potpuno priklonio; tokom celog života tragao je za postizanjem ambijenta (toplota, svetlost, zvuk) u njegovim prvim remek-delima:

Posleratni modernizam

Alvar Alto

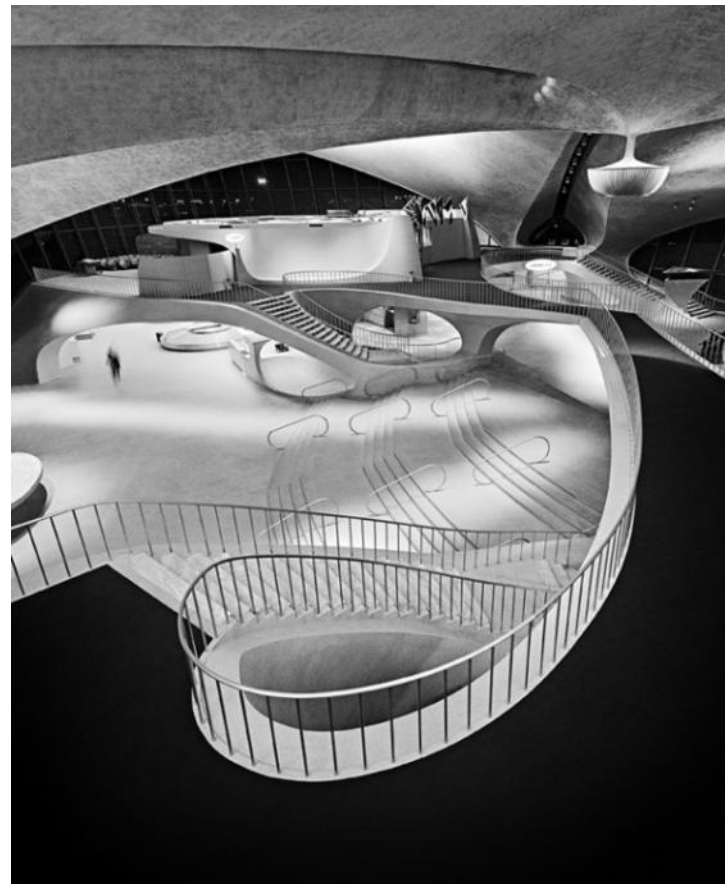
Gradska skupština, Sajnatsalo,
1949-52.

Atrijum oko kog su smešteni
različiti sadržaji; zidovi od
opeke (smeњуje se pod od
opeke i kamena), ritmizacija
otvorima; drvena vidna
konstrukcija krova

Posleratni modernizam

Sarinen

Minimalizam

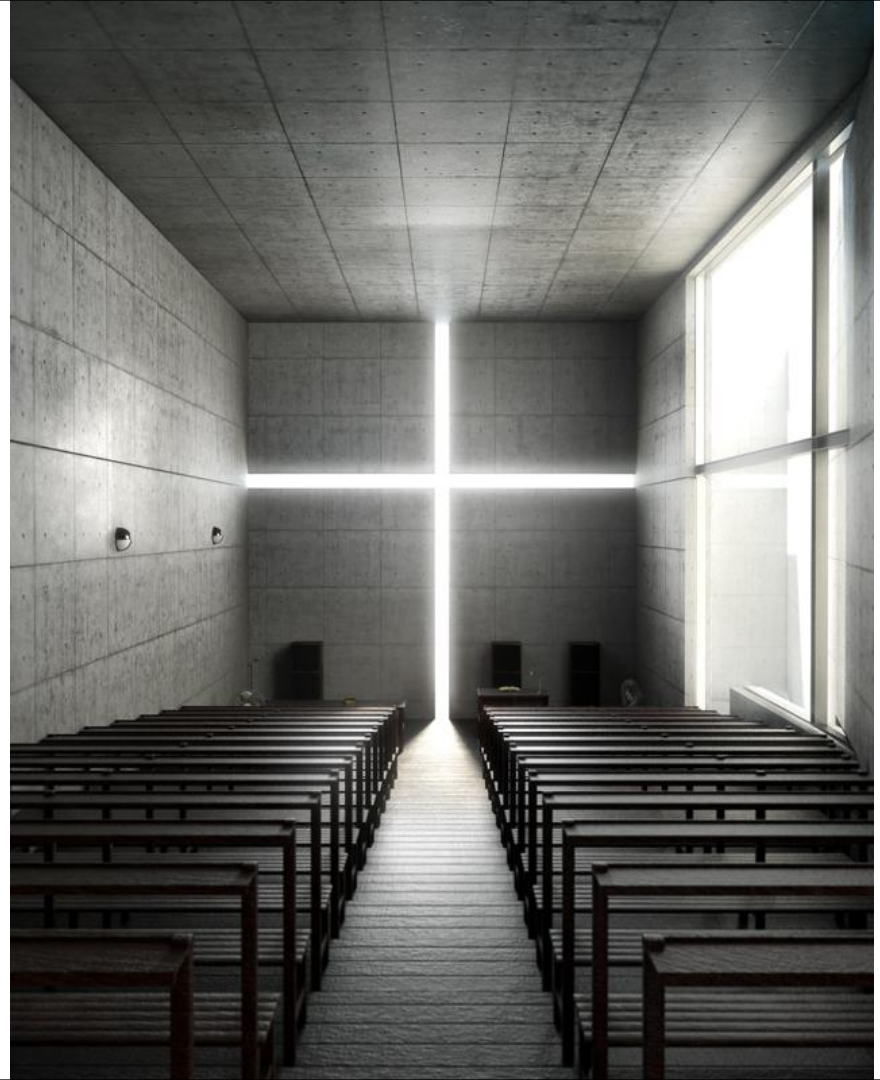
Tadao Ando

Church of Light

Ibaraki, Osaka Japan

1999.

“Stvaranje arhitekture je izražavanje reprezentativnih aspekata realnog sveta, kao što su priroda, istorija, tradicija i društvo, u prostornoj strukturi, koja predstavlja apstraktno koncept sastavljen od jasne, transparentne logike”.

Minimalizam

Tadao Ando

Water Temple

1990-1991

Awaji, Hyōgo, Japan

Minimalizam

Tadao Ando

Naoshima Museum of
Contemporary Art

1995.

Minimalizam

Tadao Ando

Awaji Yumebutai International
Conference Center

1995.

Minimalizam

Tadao Ando

Haj-tek arhitektura

Haj-tek (High-tech) arhitektura je vrsta kasnomodernističke arhitekture koja se pojavila 1970-ih, koja uključuje elemente visokotehnološke industrije i tehnologije u dizajn zgrada. Haj-tek arhitektura je nastala iz modernističkog stila, koristeći novi napredak u tehnologiji i građevinskim materijalima. Ona naglašava transparentnost u dizajnu i izgradnji, nastojeći da prenese osnovnu strukturu i funkciju zgrade kroz njen enterijer i eksterijer. Haj-tek arhitektura u velikoj meri koristi aluminijum, čelik, staklo i u manjoj meri, beton (tehnologija za koju se ranije razvila), jer su ovi materijali postajali napredniji i dostupniji u širem spektru oblika u vreme kada se stil razvijao – generalno, napredak u trendu ka smanjenju težine.

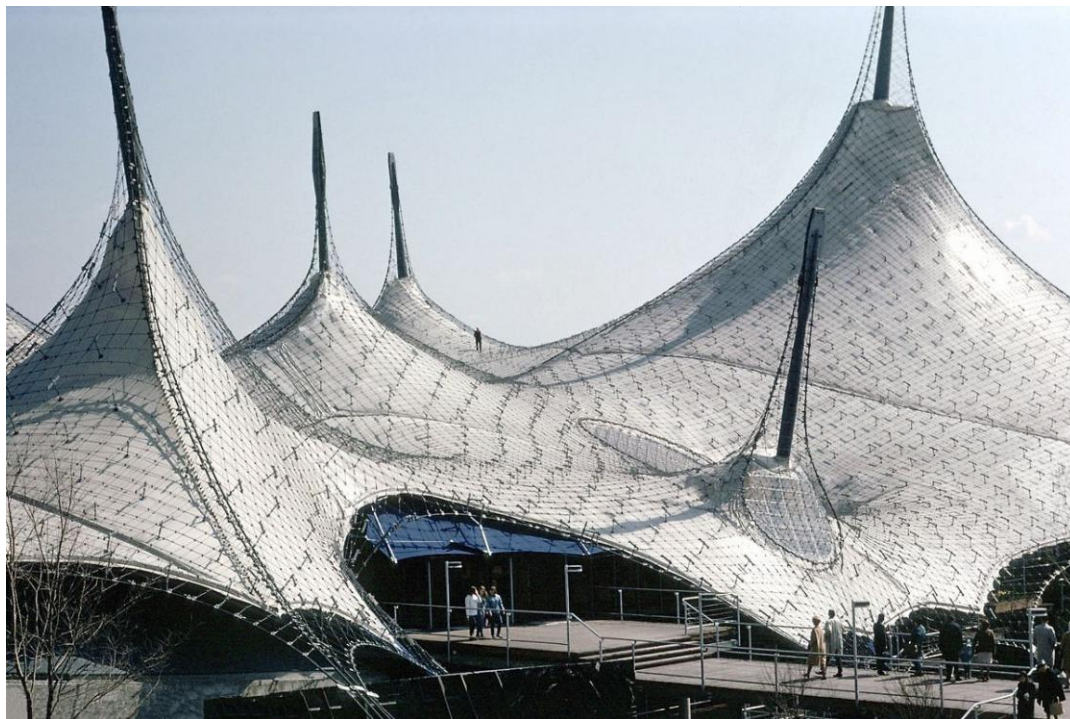
Haj-tek arhitektura

Uticaji na nasatanak:

Rad grupe Archigram

Inovativne inženjerske konstrukcije
Bakminstera Fullera (Buckminster
Fuller) i Fraja Ota (Frei Otto).

Koncept Luja Kana o „uslužnim“ i
„služećih“ prostora, posebno kada je
implementiran u obliku servisnih
tornjeva, koji je kasnije postao široko
rasprostranjena karakteristika
visokotehnološke arhitekture.

Haj-tek arhitektura

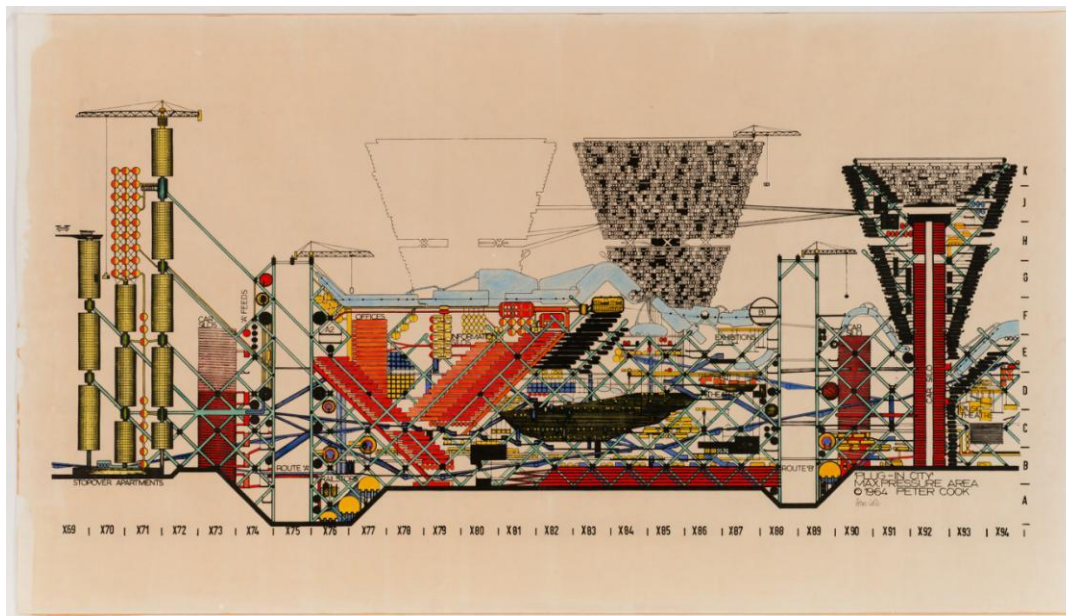
Buckminster Fuller, Biosfera
(geodezijska konstrukcija), EXPO 67 u
Montrealu, Kanada, 1967.

Archigram

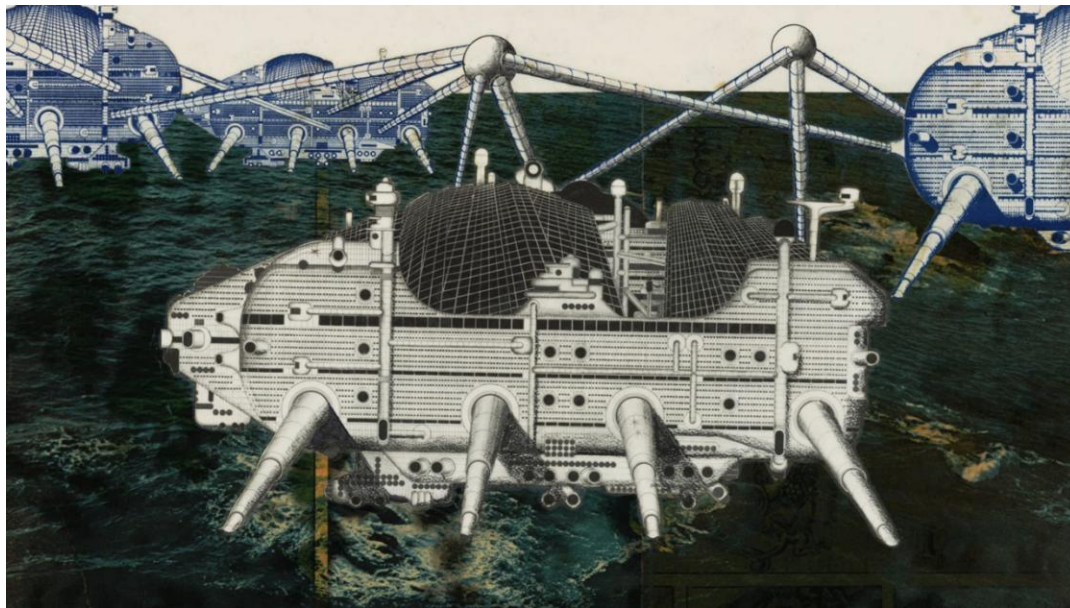
Arhigram je bila avangardna britanska arhitektonska grupa čiji su neizgrađeni projekti i medijski osmišljene provokacije „iznedrili najuticajniji arhitektonski pokret 1960-ih“. Neofuturistička, antiherojska i prokonzumeristička, grupa je crpela inspiraciju iz tehnologije kako bi stvorila novu stvarnost koja je izražena kroz hipotetičke projekte, tj. njene zgrade nikada nisu izgrađene, iako je grupa proizvela ono što je istoričar arhitekture Čarls Dženks nazvao „nizom monumentalnih objekata (okleva se nazvati ih zgradama jer se većina njih kretala, rasla, letela, hodala, kopala ili jednostavno tonula pod vodom“. Radovi Arhigrama imali su neofuturistički karakter, pod uticajem radova Antonija Sant'Elije. Bakminster Fuller i Jona Fridman takođe su bili važni izvori inspiracije.

Peter Cook, Plug-in City

Archigram

Papirna (vizionarska) arhitektura Arhigrama poslužila je kao izvor inspiracije za rane radove Normana Fostera, Đanfranka Frankinija i Future Systems-a, a najznačajniji je da Pompidu centar (naručen 1971, otvoren 1977) Ričarda Rodžersa i Renca Pjana, zapanjujući primer visoke tehnologije odnosno strukturnog ekspresionizma. Prema Fremptonu „Zgrada je očigledno realizacija tehnološke i infrastrukturne retorike Archigram-a“.

Bobur (Pompidu centar)

Centar Pompidu je kompleks zgrada u Parizu. Projektovao ga je u stilu visokotehnološke arhitekture arhitektonski tim Ričarda Rodžersa, Su Rodžersa i Renca Pjana, zajedno sa Đanfrankom Frankinijem. Ime je dobio po Žoržu Pompiduu, predsedniku Francuske od 1969. do 1974. godine, koji je naručio izgradnju zgrade, a zvanično ga je otvorio 31. januara 1977. predsednik Valeri Žiskar d'Esten.

Bobur (Pompidu centar)

Ričard Rodžers i Renco Pjano projektovali su prvi veliki primer zgrade „okrenute iznutra“ sa strukturnim sistemom, mehaničkim sistemima i ventilacijom izloženim na spoljašnjosti zgrade. Objašnjavajući ideje koje su uticale na dizajn Centra Pompidu, Pjano je rekao: „Naša ideja je bila muzej koji bi inspirisao radoznalost, a ne zastrašio ljude, i koji bi otvorio kulturu svima... Naš kredo je bio mesto za sve ljude – za siromašne i bogate, mlade i stare“. Smeo dizajn povećao je efikasnost korišćenja unutrašnjeg prostora.

Bobur (Pompidu centar)

Svi funkcionalni strukturni elementi zgrade bili označeni bojama: zelene cevi su vodovodne instalacije, plavi kanali su za kontrolu klime, električne žice su obložene žutom bojom, a elementi ventilacije i uređaji za bezbednost (npr. aparati za gašenje požara) su crveni.

Bobur (Pompidu centar)

Svi funkcionalni strukturni elementi zgrade bili označeni bojama: zelene cevi su vodovodne instalacije, plavi kanali su za kontrolu klime, električne žice su obložene žutom bojom, a elementi ventilacije i uređaji za bezbednost (npr. aparati za gašenje požara) su crveni.

Bobur (Pompidu centar)

Svi funkcionalni strukturni elementi zgrade bili označeni bojama: zelene cevi su vodovodne instalacije, plavi kanali su za kontrolu klime, električne žice su obložene žutom bojom, a elementi ventilacije i uređaji za bezbednost (npr. aparati za gašenje požara) su crveni.

Loyd Building

Richard Rodgers

Zgrada Lojds je dom osiguravajuće institucije Lojds iz Londona. Nalazi se na mestu nekadašnje kuće Ist Indija u ulici Lajm, u glavnom finansijskom okrugu Londona, Sitiju. Zgrada je vodeći primer radikalne arhitekture u kojoj se servisi za zgradu, kao što su kanali i liftovi, nalaze spolja kako bi se maksimizirao prostor u unutrašnjosti. Njena inovacija da su ključne servisne cevi i druge komponente sprovedene izvan zidova dovela je do veoma skupih troškova održavanja zbog njihove izloženosti atmosferskim elementima.

Loyd Building

Richard Rodgers

Sadašnju zgradu Lojda projektovala je arhitektonska kompanija Ričard Rodžers i partneri, a izgrađena je između 1978. i 1986. Kao i Pompidu centar u Parizu (koji su projektovali Renco Pjano i Rodžers), zgrada je bila inovativna po tome što je imala spoljašnje objekte kao što su stepenice, liftovi, kanali, cevi za električnu energiju i vodovodne cevi, ostavljajući prostor unutra slobodan. 12 staklenih liftova bili su prvi te vrste u Ujedinjenom Kraljevstvu. Kao i Pompidu centar, na zgradu je u velikoj meri uticao rad Arhigrama iz 1950-ih i 1960-ih.

Millenium Dome

Richard Rodgers

Milenijumska kupola je bio originalni naziv velike zgrade u obliku kupole na poluostrvu Grinič u jugoistočnom Londonu, u Engleskoj, u kojoj je bila održana velika izložba povodom početka trećeg milenijuma. Kada je otvorena 1999. godine, bila je peta najveća zgrada na svetu po upotrebljivoj zapremini.

Kupola je jedna od najvećih te vrste na svetu. Spolja, izgleda kao veliki beli šator sa dvanaest žutih potpornih tornjeva visokih 100 metara, po jedan za svaki mesec u godini ili svaki sat na brojčaniku, što predstavlja ulogu koju igra griničko srednje vreme. U osnovi je kružnog oblika, prečnika 365 metara (jedan metar ili 39 inča za svaki dan u standardnoj godini). Postala je jedna od najprepoznatljivijih znamenitosti Ujedinjenog Kraljevstva.

Sir Norman Foster

Glavna zgrada HSBC

Glavna zgrada HSBC-a je sedište Bankarske korporacije Hongkonga i Šangaja. Prethodna zgrada HSBC-a je izgrađena 1935. godine i srušena je kako bi se napravilo mesto za sadašnju zgradu.

Zgrada HSBC je primer visokotehnološke arhitekture, sa modularnim dizajnom koji omogućava brzu montažu na licu mesta. Ovaj pristup je omogućio velike otvorene unutrašnje prostore i bio je u skladu sa principima visokotehnološkog dizajna, naglašavajući izložene sisteme i funkcionalnost.

Sir Norman Foster Glavna zgrada HSBC

Glavna karakteristika sedišta HSBC-a u Hong Kongu je odsustvo unutrašnje noseće konstrukcije.[23] Obrnuti „va“ segmenti visećih rešetki koji se protežu preko konstrukcije na nivoima dvostruke visine su najočiglednija karakteristika zgrade. Sastoji se od osam grupa od četiri čelična stuba obložena aluminijumom koji se uzdižu od temelja kroz osnovnu strukturu i pet nivoa trouglastih visećih rešetki koje su zaključane u ove jarbole.

Sir Norman Foster

Bundestag, Berlin

Nakon rata, zgrada je modernizovana i restaurirana pedesetih godina 20. veka i korišćena je za izložbe i posebne događaje, jer je njena lokacija u Zapadnom Berlinu sprečavala njenu upotrebu kao zgradu parlamenta od strane bilo koje od dve Nemačke.

Rajhstag je redizajnirao Norman Foster (1995 - 1999) za njegovu stalnu upotrebu kao zgrade parlamenta u ponovo ujedinjenoj Nemačkoj. Ključevi su svečano predati predsedniku Bundestaga, Volfgangu Tirzeu, 19. aprila 1999. godine.

Značajna tačka grada je redizajnirana staklena kupola iznad plenarne sale, koju je predložio umetnik i arhitekta Gotfrid Bem.

Sir Norman Foster Bundestag, Berlin

Kupola Rajhstaga je velika staklena kupola sa pogledom od 360° na okolni berlinski gradski pejzaž. Debatna sala nemačkog parlamenta, Bundestaga, vidljiva je direktno ispod. Kupola je otvorena za javnost i do nje se može doći penjanjem uz dve čelične spiralne rampe koje podsećaju na dvostruku spiralu.

Sir Norman Foster Bundestag, Berlin

Staklenu kupolu je takođe projektovao Foster da bude ekološki prihvatljiva i energetska efikasna; omogućavajući dnevnoj svetlosti da sija kroz ogledalni konus, značajno se smanjuje upotreba veštačkog osvetljenja, a samim tim i emisija ugljenika.[3] Veliki štitnik od sunca elektronski prati kretanje sunca i blokira direktnu sunčevu svetlost koja ne samo da bi izazvala veliki solarni dobitak, već bi i zaslepila one ispod.

Sir Norman Foster Bundestag, Berlin

Futuristički i transparentni dizajn kupole Rajhstaga ima za cilj da simbolizuje pokušaj Berlina da se odmakne od prošlosti nacizma i umesto toga krene ka budućnosti sa većim naglaskom na ujedinjenoj, demokratskoj Nemačkoj. Konkretno, simbolizuje da je narod iznad vlade, što nije bio slučaj tokom nacizma.

SIR NORMAN FOSTER

“GHERKIN”

30 St Mary Axe (neformalno poznata kao Gherkin i ranije kao Swiss Re Building) je komercijalni neboder u Londonskom primarnom finansijskom okrugu, City of London. Završena je u decembru 2003. godine i otvorena je u aprilu 2004. godine. Sa 41 stambenom visinom je visoka 180 metara i stoji na nekadašnjim lokacijama Baltičke berze i Komore pomorstva, koja su bila oštro oštećena 1992. godine eksplozijom bombe koju je privremena IRA srušila u St Mary Axe, ulice po kojoj je kula nazvana.

Zgrada je postala prepoznatljiva u Londonu i jedan je od najpoznatijih primjera u savremenoj arhitekturi grada.

SIR NORMAN FOSTER “GHERKIN”

Zgrada koristi metode uštede energije koje joj omogućavaju da koristi samo polovinu energije koju bi slična kula obično trošila. Rupe na svakom spratu stvaraju šest šahtova koji služe kao prirodni sistem ventilacije za celu zgradu. Šahtovi stvaraju efekat ogromnog dvostrukog zastakljivanja; vazduh je stegnut između dva sloja zastakljivanja i izoluje kancelarijski prostor unutra. Šahtovi izvlače topli vazduh iz zgrade tokom leta i greju zgradu zimi koristeći pasivno solarno grejanje. Šahtovi takođe omogućavaju sunčevoj svetlosti da prođe kroz zgradu, čineći radno okruženje prijatnijim i smanjujući troškove osvetljenja.

